

Výzbroj a výstroj

1 Na obrázcích je vyobrazeno několik částí z výzbroje a výstroje. Pojmenujte je:

A **Náboje**

B **Puška**

C **Polní lopatka**

D **Lžice a kotlík**

2 Zhlédněte video a porovnejte výstroj legionářů. Určete, o jakého legionáře se jedná (ruský, francouzský, italský):

A **Francouzský legionář**

tmavomodrý vojenský plášť, na límci červené číslo jedna (označení pluku), červené kalhoty, červeno-modrá čepice (képi) s vyšitým symbolem – červený hořící granát

B **Ruský legionář**

zeleno-šedá uniforma, čepice (furážka) s červeno-bílou kokardou (stužkou), důstojník má žluté nárameníky (pogony), legionář vycházející jako první má přes ramena sumku (brašnu na náboje)

C **Italský legionář**

šedo-zelená uniforma s pláštěm, sumkami a nožem, zeleno-šedý klobouk s červeno-bílou kokardou

3 Ve dvojici vytvořte či vyhledejte definici pojmů:

STEJNOKROJ: **Jednotný oděv užívající stejná zájmová či vojenská skupina.**

PLYNOVÁ MASKA **Maska chrání obličej před toxickými plyny.**

SUMKA: **Pouzdro na náboje či granáty.**

IDENTIFIKAČNÍ ZNÁMKA: **Kovová známka (plíšek) sloužící k identifikaci vojáka.**

4 Vpravo na obrázku vidíte ruského legionáře. Vymyslete k tomuto obrázku krátký příběh:

Na obrázku vidíme čs. legionáře v Rusku. Jedná se o obrázek O. Matouška, který zachytil noční službu ve vlaku. Tmu lze vysvětlit šerem, slabým světlem a tmavou barvou. Legionář sedí u stolu, listuje dokumenty a přitom sleduje okolí vlaku. Na stole má hrnek a za vojákovými zády stojí kamna.

Deníky a korespondence

1 Přečtěte si následující texty a odpovězte na otázky:

„... v zákopech postupujeme vpravo, asi směrem k Mohyle. Má půlrota jde zákopy, já zpočátku s ní, ale brzy je mi to pomalé, a proto vyskakují na zákopy a v prostoru mezi první a druhou linií jdu rychleji. Padlí leželi v zákopech i na nich. Jeden náš padlý, jak jsem jej v rychlosti spatřil, se mi zdál povědomým. Ležel těsně před překážkami druhé linie rakouské, obličejem k zemi, u náspu spojovací chodby. Puška ležela opuštěna stranou. Levou rukou se držel za čelo. Až po čtrnácti dnech jsem si uvědomil, že to byl můj bratr František z druhé roty, když jsem se určitě dověděl, že padl. Připomněl jsem si též, jak byl před útokem tesklivý, upamatoval jsem se na dlouhý a bolestný jeho pohled, když mne mjel ráno 2. července na cestě k ‚Marusje‘. Cítil jsem jeho stisknutí ruky.“

„Dělostřelectvo hučí na obou stranách. Do zákopů, nad ně a kolem nich padá železo. Kuličky šrapnelů se sypou jako hrách. Granáty zvoní ve vzduchu. Rvou na zemi zelený koberec, trhají drátěné překážky, zavalují zákopy. Jejich střepiny bzučí jako rozdrážděný roj. Rvou lidská těla, metají vysoko dříví úkrytů a hnáty bojovníků. Je devět. Vyrážíme. Mezi prvními Frantík Kutlvašrů. Naposledy. Rána do čela. Jeho předtucha se tak brzy splnila. Nemohu mu odebrat fotografie a ostatní věci a odevzdat je. Není čas. Kupředu!“ Tak padl v prvních minutách bitvy střelec František Kutlvašr.

A O čem ukázky vypovídají (stručně shrňte)? **Ukázky popisují útok československých legionářů**

v bitvě u Zborova. Dočteme se popis padlého československého vojáka před druhou linií.

B Obě ukázky poukazují na konkrétního střelce. O koho se jedná? **Jedná se o Františka Kutlvašra.**

C Popište bitevní vřavu. Jak na vás působí popis bitvy? **V bitvě je slyšet střelba dělostřelectva a granátů, vzduchem létají šrapnelů a kulky. Všude je mnoho zraněných. V této situaci legionáři útočí.**

D S kterou osobností a historickou událostí je spojeno jméno K. Kutlvašra? **Karel Kutlvašr (velitel roty v bitvě u Zborova, velitel povstaleckých jednotek v Praze při květnovém povstání 1945).**

2 Zhlédněte video a napište důvody vstupu vojáka do československých legií:

Voják se těší, až bude žít a pracovat v novém svobodném československém státě.

Učitelé využijí video **Československé legie 1914–1920**; 5:14–5:40

3 Zahrajte si na historika. Vyhledejte, zda vaši předkové sloužili v československých legiích nebo vypátrejte legionáře (jeho potomky) ve svém okolí. Výsledky hledání představte spolužákům (Pomocné webové stránky: www.legie100.com/krev-legionare/ a www.vuapraha.cz/fallensoldierdatabase/):

Beletrie a film

1 Přečtěte si následující ukázkou a odpovězte na otázky:

„Poslušně hlásím, pane majore,“ odpověděl Švejk, „že inženýrem nejsem, ale ordonancí 11. marškompanie 91. regimentu. Upadl jsem do našeho zajetí. To se stalo takhle, pane majore...“

„Cože?“ zařval major Wolf.

„Poslušně hlásím, pane majore, že se to má takhle...“

„Vy jste Čech,“ řval dál major Wolf. „Vy jste se převlékl do ruské uniformy.“

„Poslušně hlásím, pane majore, že to všechno úplně souhlasí. Já jsem opravdu rád, že pan major se hned vžil do mé situace. Možná, že už naši někde bojují, a já bych tady zbytečně proflákal celou vojnu. Abych jim to, pane majore, ještě jednou popořadě vysvětlil.“

„Dost,“ řekl major Wolf a zavolal na dva vojáky s rozkazem, aby ihned toho muže odvedli na hauptvachu, a sám ještě s jedním důstojníkem ubíral se pomalu za Švejkem, přičemž rozhazoval v rozhovoru s důstojníkem rukama. V každé jeho větě bylo něco o českých psech a zároveň z jeho řeči vycítil druhý důstojník velkou radost majorovu, že svým bystrozrakem objevil jednoho z těch ptáčků, o jejichž velezradné činnosti za hranicemi vydávány byly již po kolik měsíců velitelům vojenských částí tajné rezerváty, že totiž je zjištěno: jak někteří přeběhlíci od českých regimentů, zapomínajíce na svou přísahu, vstupují do řad ruského vojska a slouží nepříteli, prokazujíce mu zejména platné vyzvědačské služby.

A Jak na základě úryvku vnímáte českého vojáka? Chce se mu do boje?

Českého vojáka můžeme vnímat jako porušujícího vojenský řád (převlékání do uniformy nepřítel), ale na druhé straně se jedná o vojáka s odhodláním bojovat za svoji vlast proti nepříteli (i proti přeběhlíkům).

B Ve které části úryvku se poukazuje na československé legionáře?

„...jak někteří přeběhlíci od českých regimentů, zapomínajíce na svou přísahu, vstupují do řad ruského vojska a slouží nepříteli, prokazujíce mu zejména platné vyzvědačské služby.“

C Vysvětlete pojem „švejkovina“.

Například jde o doslovné plnění vojenských rozkazů, i když působí absurdně nebo nechut' bojovat a snaha vymluvit se z vojny. Později došlo k rozšíření významu do podoby jednání, při němž je popírán smysl řádu, disciplíny, jde o negaci odpovědnosti. Ne zcela správně se chápání slova začalo vztahovat i na provádění směšných kousků. (učitelé mohou využít odkazu: <http://jazyk-cesky.studentske.cz/2008/11/vejkovina.html>)

D Porovnejte postavu Švejka s postavou československých legionářů.

Legionáři jsou charakterizováni svou oddaností, bojovností a odhodlaností k boji. Švejk je charakterizován komičností, výmluvností a absurditou. Zde lze využít obrázků Švejka od Josefa Lady, které mohou být porovnány s filmovou postavou v podání Rudolfa Hrušínského.

Zdroj: HAŠEK, Jaroslav, *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války. IV. kniha. Pokračování slavného výprasku. 1. kapitola. Švejk v transportu ruských zajatců*, dostupné online (<http://klempera.tripod.com/svejk25.htm>), [citováno k 1. 10. 2017].

2 Zhlédněte video a odpovězte správně na výroky o československých legionářích:

Nacistický a komunistický režim pravdivě informovaly o legiích.	ANO / NE
Legionáři neovlivnili vznik nového československého státu.	ANO / NE
Legionáři pomohli v bitvách 1. světové války.	ANO / NE
Na Sibiři byli legionáři přepadáváni různými skupinami.	ANO / NE
Legionáři chtěli v Rusku zůstat a svrhnout bolševický režim.	ANO / NE
Morálka legionářů nebyla vždy vysoká.	ANO / NE
Carský poklad legionáři nepředali.	ANO / NE

- 3 Ve skupinách vymyslete a napište příběh legionáře (Navrhovaná témata: vstup do legií, přátelství, boj na frontě, cesta vlakem po Transsibiřské magistrále, návrat domů, stesk po domově, carský poklad):

Legionáře lze popsat statečností a odhodlaností bojovat za nový samostatný stát ve střední Evropě. Proto neváhal přidat se na stranu nepřítele a vstoupit do legií. I když bojovali na frontě v těžkých podmínkách, všechny spojovalo přátelství. Válka byla delší, než kdokoli předpovídal. Legionářům se nutně stýskalo po domově. Aby se mohli navrátit coby hrdinové do vlasti, museli projít strastiplným dobrodružstvím ruskou krajinou. Přemísťovali se vlaky po Transsibiřské magistrále, aby se probjovali domů.

- 4 Zhlédněte video a vyhledejte možné pohledy nacistického a komunistického režimu na československé legie. V čem se liší?:

Oba režimy se zasloužily o to, aby se mnoho skutečností ztratilo pod nánošem času a došlo tak k přepsání historie. Z hrdinských činů se stávaly projevy „švejkovství“. Ani tzv. Třetí republika československá nebyla dobou jejich největší slávy. Vždyť se ani v nové republice nedočkali vřelého uvítání, které jim právem dodnes náleží. Obě diktatury mají mnoho společného. Přístup komunistické totality byl navíc vystupňován bojem legií proti bolševikům.

Učitelé využijí video: Legie 100 VLAK LAST upraveno; 0:00–0:40, 19:40–20:45

„Ze samé podstaty musela totiž komunistická moc považovat legionáře celkově a zejména jejich největší a nejznámější část odboje v Rusku za nepřijatelnou část vojenských tradic. Boj proti ruským bolševikům v době občanské války v Rusku se dal těžko v nových politických podmínkách jen tak přejít....S legiemi byl spojen samozřejmě i státní svátek 28. říjen, den vzniku republiky. Komunisté jej začali připomínat od 28. října 1952 jako den znárodnění, aby tak odstranili připomínku první republiky.“

Zdroj: <http://www.vhu.cz/osudy-legionaru-z-prvni-svetove-valky-v-dobach-te-druhe-i-studene/>

Přes 19. století k Velké válce

- 1 Období modernizace začalo za vlády syna Marie Terezie. Jak se dotýčný panovník jmenoval?

Císař Josef II. (vládl v letech 1780–1790)

- 2 Důsledkem revoluce v roce 1848 bylo zrušení roboty. Vyhledej význam pojmu „robot“:

Robota znamenala ve feudálním systému osobní službu sedláků a rolníků majitelům panství; existovaly rozdíly mezi dominikální (panskou) a rustikální (poddanskou) půdou. Robota (poddanství) byla zrušena patentem o zrušení poddanství ze dne 7. září 1848.

- 3 Období národního obrození v českých dějinách způsobilo mnoho změn. Podněty k mnohým z nich vzešly od vlastenců. Zamyslete se a vyberte, které jmenované osobnosti se mohly setkat:

C FRANTIŠEK JOSEF I. A BOŽENA NĚMCOVÁ

- 4 Prohlédněte si obrázky a napište, co z období 19. století používáme i v současnosti:

A *Muzea, divadla, opery, školy, biografy, úřady, pavlačové domy, kavárny, kulturní život.*

B *Státoprávní vědomí existence českého státu, boj za autonomii, rozvoj spolkového života, politické elity, hospodářství, vzniká občanská společnost a vnímání národa a národnosti.*

C *Byl zaveden jednotný čas, který se rozdělil na pracovní a volný čas. Zaveden denní a životní rytmus.*

- 5 Jakou rychlostí směla jezdit auta po silnicích na počátku 20. století (před 1. světovou válkou)?

B KOŇSKÉHO KLUSU

- 6 Vepište do okének událost a dobu, kdy k ní došlo. Události seřadte chronologicky:

A ZÁŘÍ 1848–1848

B ZRUŠENÍ ROBOTY ZA CÍSAŘE FERDINANDA I.

C VZNIK RAKOUSKA-UHERSKA–1867

D SJEDNOCENÍ NĚMECKA–1871

E ATENTÁT V SARAJEVU–1914

Italské legie

1 Zhlédněte video a popište názor rakousko-uherského důstojníka na legionáře:

Podle rakouského důstojníka se Češi bránili zoufale, legionářský důstojník se v zajetí zastřelil, ostatní byli pobiti bodáky nebo šavlemi, pět zbylých vojáků bylo zajato a popraveno.

Zdroj: video *Československé legie 1914–1920*; čas 17:55–18:35.

2 Přečtěte si ukázkou z armádního rozkazu z 22. září 1918. Jaký je rozdíl mezi zprávou a pohledem rakouského důstojníka ze cvičení 1?

„Na jih od Naga napadly včera za svítání po prudké dělostřelecké přípravě, hlavně plynovými bombami, dva oddíly nepřátelské výšinu 703 na Doss Altu (...). Neochvějně oddíly šesté divize československé, které uhájily onu posici, se bránily s obdivuhodnou chrabrostí: obchvatný útok byl překažen a odražen oddílem kulometů, vyrazivším ze zákopů (...). Odpoledne dobyly útočné hlídky zpět místa hlídky a tak úplně obnovily původní posici.“

Československá divize se statečně bránila, i když byla napadena dělostřelectvem protivníka. Legionáři strategické místo dobyli zpět a na úkor nepřítele obnovili své pozice. Tato zpráva je opačným pohledem na tutéž věc oproti zprávě rakouského důstojníka.

3 Italští legionáři se věnovali také zábavě. Příjemně strávenými chvílkami bylo scházení se u společenských her. Uhodněš, které hry byly nejoblíbenější?

K U Ž E L K Y

K A R T Y

D I V A D L O

F O T B A L

4 Prohlédněte si obraz od Břetislava Bartoše a vytvořte příběh, který přiblíží zobrazenou situaci:

Obraz Břetislava Bartoše, spoluzakladatele Sboru, je označován „Za svobodu“. Na romanticko-historizujícím obrazu zachytil čtyři mužské postavy, a to Čecha, Moravana, Slezana a Slovaka, kteří s červenobílým praporem a se zbraní v ruce zahájili boj proti R-U. Postavy ztvárňují předáky Sboru – (zleva) Logaje, Juru, Vochoče ml. a Čapka. Obraz byl slavnostně odhalen o Velikonocích 1917 v táboře Santa Maria.

Zdroj obrázku: KRETŠÍ, Jindřich, *Vznik a vývoj československé legie v Itálii*, Praha 1928, s. 33.

Rota Nazdar

1 Vyluštěte křížovku:

A Místo atentátu na Františka Ferdinanda d'Este v roce 1914.

B Poslední habsburský císař u nás.

C Země, která vstoupila do války v roce 1915 na straně Dohody.

D Označení československých dobrovolníků, kteří bojovali proti Rakousko-Uhersku.

E Český zahraniční ...

(centrum zahraničního odboje z roku 1915)

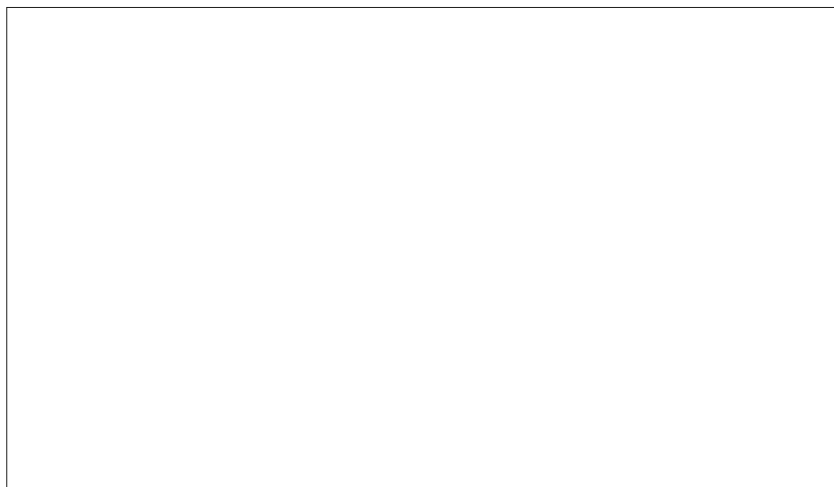
Velitelem roty Nazdar byl francouzský důstojník **Marie Léon Joseph**

2 Rota Nazdar se vyznačovala vlastním praporekem. Namaluj tento praporek podle jeho popisu:

Praporek byl vyroben z červené látky. Obvod praporku lemovala stříbrná šňůrka s třásněmi. Na látce se vyjímal český lev s korunkou. Legionáři ho často připevňovali na pušku k hlavní nebo bodáku.

Učitelé využijí video **Legie 100 skoly**, čas 5:50–6:25

3 Rota Nazdar byla součástí praporu, jehož označení zjistíš vyluštěním písmena napsaného azbukou:

ROTA NAZDAR BYLA SOUČÁSTÍ PRAPORU: **C**

4 O čem byl dopis odeslaný francouzským legionářem mamince?

Učitelé využijí video **Československé legie 1914–1920**, čas 5:15–5:40

Hygiena

1 Doplně cvičení pomocí slov níže:

„Při takových manévrech jsme si vařili vždy sami; každý dostal POLÉVKU, maso s rýží i ZELENINU (ale tu jsme si musili natrhat sami, když jsme šli kolem zahrádky), kousek sýra nebo ZAVAŘENINU, po obědě půl litru vína a KÁVU.
Rota Nazdar měla svou vlastní kuchyni s českými KUCHAŘI a s českou STRAVOU.“

2 Rozhodni ANO / NE:

Na lodích chodili legionáři většinou v plavkách. ANO / NE

Vojáci neprali oblečení v mořské vodě. ANO / NE

Na palubě lodí byly zbudovány bazény k osvěžení. ANO / NE

Na lodi President Grant mohli vojáci vstávat v deset hodin. ANO / NE

V ubytovacím prostoru se nesmělo kouřit ani jíst. ANO / NE

Vojáci se stravovali v jídelně společně s důstojníky. ANO / NE

Vybrané pasáže vychází ze studie „Cesta do vlasti – Českoslovenští legionáři na světových oceánech v letech 1919–1920“ od Dalibora Váchy v její webové podobě pod názvem „Tak žili a pluli na širých, pustých oceánech“ na stránkách Vojenského historického ústavu. Studie se zabývá anabází návratu legionářů z Ruska zpět do vlasti na palubách zámořských lodí. Srov. Tak žili a pluli na širých, pustých oceánech, Vojenský historický ústav, dostupné online (<http://www.vhu.cz/tak-zili-a-pluli-na-siryh-pustych-oceanech/>).

3 Ve dvojici vytvořte či vyhledejte definici pojmů:

KAŠEVAR: KUCHAŘ

EŠALONY: LEGIONÁŘSKÉ VLAKY

JAZYK: ZAJATEC S CENNÝMI INFO.

GULÁŠKANÓN: POLNÍ KUCHYNĚ

BAKLÁŠKA: ČUTORA

ŠTĚKAČKA: KULOMET

BŘÍZA: PUŠKA

TĚPLUŠKA: UBYTOVACÍ VAGON

4 Prohlédněte si obě fotografie a popište, co zachycují:

Obě fotografie představují těplušky – ubytovací vagony pro legionáře. Tyto vagony sloužily k přesunu mužstva. Vozy měly dvojitou podlahu a stěny s dvojitou obšívkou, aby odolávaly silným mrazům. Na obou fotografiích lze vidět interiér vagonu v době odpočinku. Na levé fotografii se jedinci oddávají více aktivitám (psaní dopisu nebo čtení novin), na pravé fotografii se vojáci spíše věnují společné zábavě (oslava Vánoc, štedrovečerní večeře, odpočinek při společenských hrách).

Zborov

- 1 Zjistěte, kdy se odehrála bitva u Zborova.
Vyhledejte na mapě stát, na jehož území se dnes bojiště nachází:

Bitva proběhla dne 2. ČERVENCE 1917 na území dnešní/ho UKRAJINY

- 2 Prohlédněte si obrázek a zjistěte, jaké terénní úpravy prováděli vojáci rakousko-uherské armády u Zborova. Zároveň se zamyslete, proč jsou na fotografii českoslovenští legionáři a nikoli rakouští vojáci:

Terénní nerovnosti, R-U vojáci budovali zákopy (zákopový systém) se systémem protipěchotních překážek, ostnatými dráty i kulometnými hnízdy. U Zborova na ruské straně bojovali čs. vojáci.

Učitelé využijí video: **Československé legie v Rusku 1914–1920**, čas 7:18–7:51

Zdroj obrázku: VHÚ-VÚA

- 3 Po zhlédnutí videa napište k bodům jejich spojitost s bitvou:

PORUČÍCI S. ČEČEK A O. HUSÁK: **Vymysleli taktiku boje, naplánovali útok proti třem silným liniím nepřítele**

3 500 ČECHOSLOVÁKŮ: **Takové množství čechoslováků bojovalo v bitvě u Zborova**

4 000 ZAJATCŮ: **Tolik nepřátelských vojáků zajali v bitvě čsl. legionáři**

Učitelé využijí video: **Československé legie v Rusku 1914–1920**, čas 7:18–7:51

- 4 V bitvě bojovaly všechny tři pluky Československé střelecké brigády.
Do jejich čela se u Zborova nepostavil žádný legionář, nýbrž ruský plukovník.
Jeho jméno je ukryto pod jednotlivými číslicemi:

TROJKA = 1 2 3 4 5 6 VLK = 7 8 9 OSKAR = 3 9 5 6 2 NOS = 0 3 9

RUSKÝ PLUKOVNÍK

1	2	3	4	6	0	3	7
---	---	---	---	---	---	---	---

Vjačeslav Platonovič

T	R	O	J	A	N	O	V
---	---	---	---	---	---	---	---

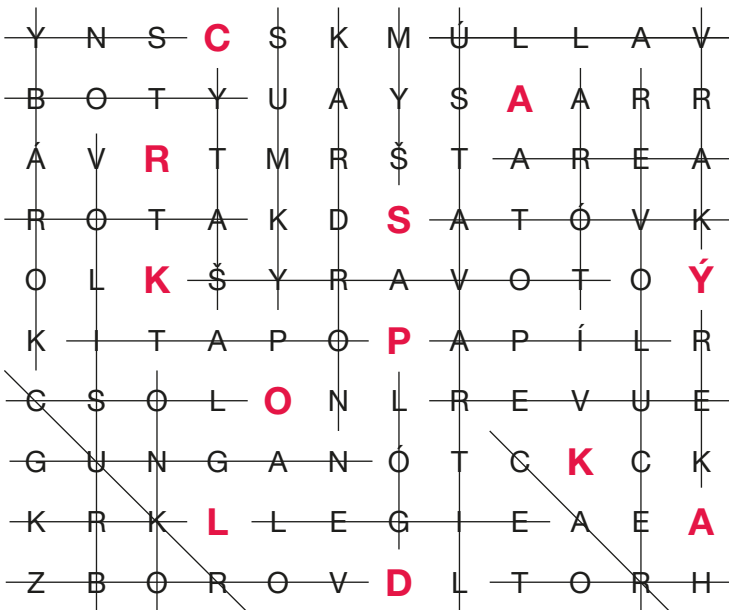
- 5 Výroční den bitvy u Zborova se zapsal do českých dějin natolik, že byl po 28. říjnu druhým nejvýznamnějším státním svátkem nové republiky. Co se v tento den slavilo?

2. červenec – svátek českoslovenké armády; den oslavován až do r. 1938

Zdroj: Informační panel „Rok 1917: Bitva u Zborova“ vystavený v legionářském vlaku v Chrudimí, červen 2017. Foto: Mgr. Simon Schwab.

Carský poklad

1 Vyřešte osmisměrku a doplňte téma pracovního listu:

AREA	KRK	SNY
BOTY	KVÓTA	SUMKY
BRUSILOV	LEGIE	ŠATY
CAR	LITR	TOVARYŠ
CUKR	LÍPA	TÓRA
CSOL	MYŠ	ÚL
ĐRAK	OKNO	ÚSTAVA
ĐRON	OPATI	VAL
GÓL	REK	VRAK
GUNGAN	REVOLUCE	ZBOROV
HROT	REVUE	
KORÁBY	ROTA	

2 Zhlédněte video a odpovězte otázky:

- A KDO MĚL PŘED LEGIONÁŘI CARSKÝ POKLAD? **Admirál Kolčak**
- B JAK LEGIONÁŘI VYUŽILI CARSKÝ POKLAD? **Využili poklad jako záruku, aby se Rudá armáda nepokusila překazit jejich návrat domů.**
- C CO SE S CARSKÝM POKLADEM STALO? **Poklad byl ruské vládě vrácen**

Učitelé využijí video: **Československé legie v Rusku 1914–1920**, čas 18:50–20:04

3 Přečtěte si následující úryvek a odpovězte na otázky:

„Vzhledem k odchodu československého vojska z Irkutska komise podle svého usnesení ze dne 26. února přejala od smíšené ochrany všechny vagony s ruským zlatem, a to 10 amerických vagonů (až na jeden po 520 bedničkách nebo pytlících) a 8 obyčejných vagonů nákladních po 220–260, celkem 5143 bedniček a 1678 pytlíků se zlatem.“

- A KOLIK VAGÓNŮ PŘEJALA KOMISE DO SMÍŠENÉ OCHRANY? **18 vagonů**
- B KOLIK BYLO CELKEM BEDNIČEK ZLATA? **5143 bedniček**

Zdroj: www.psp.cz/eknih/1920ns/ps/tisky/t5337_01.htm

4 Představte si carské zlato a nakreslete ho:

Od cara k Leninovi

1 Vyluštěte křížovku:

A Jméno první československé legionářské roty ve Francii

B Vůdce bělogvardějců – admirál

C Dopravní prostředek legionářů v Rusku

D Dočasná vláda

E Název magistrály, po které cestovali čs. legionáři

F Jméno svrženého ruského cara v roce 1917

G Nejvýznamnější bitva čs. legií v Rusku (2. 7 1917)

H Vojenský útok

I Zastupitelské orgány v SSSR

Památník postavený pro československé legionáře se nachází v Praze

2 Přřadte příslušnou událost k datu na časové ose. U událostí týkajících se československých legií příslušné okénko vybarvěte:

3 Po zhlédnutí videa zapište místa, kde byli českoslovenští legionáři napadeni sověty.

A **Marianovka u Omsku**

B **Irkutsk**

C **Zlatoust**

Učitelé využijí video: **Československé legie v Rusku 1914–1920**, čas 12:13–13:50